

PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJACH TRUDNYCH I KRYZYSOWYCH

Zespołu Szkół nr 3 w Jaworznie
(Szkoły Podstawowa nr 10 im. Wojska Polskiego w Jaworznie
i Przedszkola Miejskiego nr 3 w Jaworznie)

1. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji. **str. 2**
2. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków. **str. 2**
3. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk. **str. 3**
4. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk. **str. 3**
5. Procedura postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa. **str. 3**
6. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego. **str. 4**
7. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły. **str. 4**
8. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji. **str. 4**
9. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji innych zachowań uczniów, które zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych osób (autoagresja, mówienie o samobójstwie, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, pracowników szkoły, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych itp.). **str. 5**
10. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej przez ucznia na terenie szkoły. **str. 5**
11. Procedura postępowania nauczycieli, gdy dziecko jest sprawcą przemocy. **str. 6**
12. Procedury postępowania wobec „obcej” osoby na terenie szkoły **str. 6**
13. Procedura bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. **str. 7**
14. Procedura do stosowania w przypadku klęsk i żywiołowej (pożar, rozpylenie na terenie szkoły szkodliwej substancji toksycznej). **str. 7**

1. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji:

- Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
- Wychowawca klasy informuje o zaistniałym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, a następnie w dzienniku lekcyjnym klasy, do której uczeń uczęszcza, sporządza notatkę.
- Wychowawca klasy wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia celem przekazania uzyskanej informacji. Przeprowadza rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców (prawnych opiekunów) z kolei do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej wychowawca klasy może zaproponować rodzicom (prawnym opiekunom) skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki w celu wzięcia udziału w programie terapeutycznym.
- W przypadku odmowy przez rodziców (prawnych opiekunów) współpracy lub niestawienie się do szkoły na wezwanie, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji policję lub sąd rodzinny.
- W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub udziału ucznia w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym policję lub prokuraturę.

2. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków:

- Powiadomienie o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i dyrektora.
- Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa, niepozostawianie go samego; stworzenie warunków, w których ani życie, ani zdrowie ucznia nie będą zagrożone. W razie potrzeby wezwanie pogotowia.
- Dyrektor szkoły (pod nieobecność dyrektora szkoły, wicedyrektor, pedagog szkolny, nauczyciel, który podejrzewa, że na terenie szkoły jest uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków) wzywa policję w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
- Zawiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców (prawnych opiekunów), którzy zobowiązani zostają do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka lub nie zgłoszą się po dziecko, o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia albo przekazaniu ucznia do dyspozycji funkcjonariuszy policji decyduje lekarz (po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia) w porozumieniu z dyrektorem szkoły. O zaistniałym fakcie, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat, dyrektor szkoły zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) oraz sąd rodzinny.
- W sytuacji, gdy uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

- Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2002r. (tekst ujednoczony) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji w/w instytucji.

3. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

- Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz jej ewentualnym zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
- Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Dyrektor szkoły (pod nieobecność dyrektora szkoły, nauczyciel, który znalazł daną substancję) powiadamia policję. Po przyjeździe policji należy niezwłocznie przekazać zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca klasy, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo zażądać, by uczeń przekazał mu tę podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży). Nauczyciel nie ma prawa wykonać czynności przeszukania ucznia ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona dla policji.
- Nauczyciel zobowiązany jest do powiadomienia o swoich spostrzeżeniach dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia jak i wezwania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo prośby nauczyciela, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję.
- W sytuacji, gdy uczeń odda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie podejrzaną substancję przekazać do jednostki policji; wcześniej próbuje ustalić w jaki sposób i od kogo, uczeń substancję nabył. Nauczyciel ma obowiązek udokumentować całe zdarzenie.

5. Procedura postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- W sytuacji dokonania przez ucznia czynu karalnego lub przestępstwa należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
- W przypadku nieobecności dyrektora szkoły, nauczyciel, który był świadkiem czynu karalnego lub przestępstwa, a sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.), bądź sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana, powiadamia policję. Należy zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać ich policji (np. sprawca rozbój na terenie szkoły używał noża, który porzucił lub jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
- Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia będącego sprawcą czynu karalnego.

6. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) i wezwanie pogotowia w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- Powiadomienie dyrektora szkoły i wychowawcę.
- W przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, wezwanie policji.

7. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły:

- Każdy nauczyciel ma obowiązek zareagować na agresywne zachowanie.
- Powiadomienie wychowawcy klasy (np. bezpośrednia rozmowa, wpis w dzienniku, sms itp.).
- Rozmowa wychowawcy z uczniem/uczniami (ewentualnie w obecności nauczyciela - świadka zdarzenia) w celu zidentyfikowania ofiary, agresora, świadka; ocena zdarzenia. Sporządzenie notatki o zaistniałym zdarzeniu.
- Poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia, o zaistniałej sytuacji.
- Objęcie ucznia opieką pedagoga.
- Wychowawca klasy powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga o szczególnie agresywnym zachowaniu (stwarzającym zagrożenie dla zdrowia lub życia).
- Wychowawca klasy w porozumieniu z dyrektorem szkoły i pedagogiem ustala metody działania w stosunku do ucznia/uczniów agresywnie się zachowujących.
- Rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują ustną lub pisemną informację temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji oraz sugestią pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub lekarskiej w placówkach do tego uprawnionych.
- W przypadku czynu wandalizmu rodzice (prawni opiekunowie) ucznia mają obowiązek naprawić wyrządzone szkody lub uiścić należność za naprawę.
- Po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych działań, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczej z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) może powiadomić policję.
- W przypadku ucznia w dalszym ciągu stwarzającego zagrożenie dla innych uczniów, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą ucznia może skierować wniosek do Sądu Rejonowego, (Wydział Rodzinny i Nieletnich) o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

8. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji:

- Nauczyciel reaguje stanowczo, informując ucznia o łamaniu przez niego prawa szkolnego i wynikających z tego faktu konsekwencjach.
- Nauczyciel informuje dyrektora szkoły telefonicznie o zaistniałej sytuacji.

- Dyrektor szkoły wysyła innego nauczyciela w celu „wyprowadzenia” ucznia z klasy; na dalsze postępowanie uczeń oczekuje w sekretariacie.
- Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą klasy telefonicznie wzywa rodziców (opiekunów prawnych) ucznia do szkoły i rozmawia na temat zaistniałego zdarzenia oraz o konsekwencjach.
- W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), dyrektor szkoły wysyła pismo urzędowe dotyczące zaistniałego zdarzenia.
- Wychowawca klasy sporządza notatkę, natomiast nauczyciel odnotowuje zaistniałe zdarzenie w dzienniku lekcyjnym.

9. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji innych zachowań uczniów, które zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych osób (autoagresja, mówienie o samobójstwie, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, pracowników szkoły, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych itp.):

- W przypadku stwierdzenia niepokojącego zachowania ucznia zagrażającego jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych osób, nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy.
- Wychowawca klasy informuje pedagoga i dyrektora szkoły, sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia. W razie potrzeby zapewnia bezpieczeństwo uczniowi do czasu przekazania go rodzicom (prawnym opiekunom).
- Wychowawca klasy wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły lub w razie konieczności natychmiast kontaktuje się z nimi osobiście. Wspólnie z pedagogiem przeprowadza z rodzicami (prawnymi opiekunami) rozmowę i ustala dalsze postępowanie z uczniem.
- W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, dyrektor szkoły powiadamia policję. Jeśli analiza sytuacji dziecka wskazuje na zaniedbania rodziców (prawnych opiekunów), dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny.

10. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej przez ucznia na terenie szkoły:

- Nauczyciel, który podejrzewa lub został poinformowany, że doszło do kradzieży na terenie szkoły, podejmuje czynności wyjaśniające zdarzenie (zidentyfikowanie: poszkodowanego i sprawcę oraz przedmiot kradzieży).
- Nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
- Jeśli zdarzenie zostało zgłoszone bezpośrednio po jego zajęciu, nauczyciel wspólnie z innym pracownikiem pedagogicznym wyznaczonym przez dyrektora szkoły zatrzymuje uczniów w pomieszczeniu, w którym doszło do kradzieży (sala lekcyjna, szatnia - budynek szkoły) i zwraca się z prośbą o zwrot skradzionego przedmiotu.
- W przypadku, gdy skradziony przedmiot nie zostanie zwrócony, nauczyciel żąda by uczeń (uczniowie) pokazali zawartość torby szkolnej i kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów (np. piórniki) budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwanym przedmiotem. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko policja.**
- W przypadku zwrócenia czy znalezienia skradzionego przedmiotu:
 - nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę klasy,

- wychowawca klasy z pedagogiem spisują protokół z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia poszkodowanego.
- W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży:
 - wychowawca klasy powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy kradzieży i rozmawia z nimi o zadośćuczynieniu pokrzywdzonemu (zwrot przedmiotów skradzionych, przeprosiny),
 - wychowawca klasy i pedagog rozmawia ze sprawcą kradzieży,
 - wychowawca klasy wspólnie z pedagogiem ustala konsekwencje wobec sprawcy kradzieży (np: obniżenie oceny z zachowania, prace społeczne na rzecz szkoły pod nadzorem pracownika szkoły).
- Nauczyciel (nauczyciele), który przeprowadził powyższe czynności o zaistniałej sytuacji powiadamia wychowawcę klasy (jeśli nim nie jest), dyrektora szkoły oraz pedagoga. Sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia i podjętych czynnościach wyjaśniających okoliczności kradzieży, którą składa u dyrektora szkoły.
- W przypadku nie znalezienia skradzionego przedmiotu i trudności z ustaleniem sprawcy kradzieży:
 - nauczyciel zajmujący się sprawą od początku powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę i pedagoga,
 - wychowawca klasy wspólnie z nauczycielem, który zajmuje się sprawą od początku, spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego,
 - w przypadku, gdy wartość skradzionego przedmiotu przekracza 200 złotych lub kradzieże dokonywane przez ucznia powtarzają się, dyrektor szkoły powiadamia policję,
 - szkoła nie odpowiada za przedmioty nie związane z procesem dydaktyczno – wychowawczo –opiekuńczym (np. telefony komórkowe, odtwarzacze muzyczne, biżuteria, gry elektroniczne),
 - uczeń na przerwach jest zobowiązany do pilnowania swojego plecaka,
 - na lekcjach wychowania fizycznego uczeń cenne rzeczy powinien oddać pod opiekę Nauczyciela prowadzącego lekcję,
 - ubrania pozostawiane są w szatni, którą zamyka się na klucz,
 - w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzenia może być wykorzystany zapis na monitoringu szkolnym.

11. Procedura postępowania nauczycieli, gdy dziecko jest sprawcą przemocy:

Patrz „Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły”.

12. Procedury postępowania wobec „obcej” osoby na terenie szkoły:

- Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą „obcą”.
- Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu gościa w szkole.
- W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej.
- W innych przypadkach należy kierować zainteresowanych do dyrektora szkoły.
- W przypadku, gdy osoba „obca” odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, przy odmowie wyjścia, należy wezwać na pomoc innego pracownika szkoły.

- O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.
- Absolwenci odwiedzający szkołę powinni być kierowani do sekretariatu, gdzie mają obowiązek określić cel swojej wizyty w szkole.

13. Procedura bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- Systematyczne kontrolowanie sali lekcyjnych oraz miejsc, w których odbywają się zajęcia.
- Planowanie i realizowanie procesu dydaktyczno – wychowawczo - opiekuńczego zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami bezpieczeństwa przyjętymi w szkole.
- Bezwzględne zapewnianie uczniom opieki pedagogicznej przez cały czas trwania lekcji.
- Przestrzeganie zasady nie pozostawiania w klasach podczas przerw uczniów bez opieki.
- Bezwzględne przestrzeganie regulaminu dyżurów pełnionych przez nauczycieli w czasie przerw na korytarzach i w innych wyznaczonych miejscach.

14. Procedura do stosowania w przypadku klęsk i żywiołowej (pożar, rozpylenie na terenie szkoły szkodliwej substancji toksycznej):

- Nauczyciel, który zaobserwuje lub uzyska od innych informację potwierdzającą powyższe sytuacje, ma obowiązek:
 - Przebywania z uczniami do czasu rozwiązania sytuacji.
 - Natychmiastowego powiadomienia dyrektora szkoły.
 - Wyprowadzenia uczniów z miejsca zagrożenia.
 - Udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym uczniom.
 - W miarę możliwości usunięcia skutków zagrożenia.
- Równoległe do działań nauczyciela dyrektor wdraża stosowne procedury dotyczące postępowania w powyższych sytuacjach:
 - powiadamia o zdarzeniu policję, a także, stosownie do rodzaju materiałów lub substancji - straż pożarną, SANEPID i w razie potrzeby pogotowie ratunkowe,
 - kieruje ewakuacją zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami ewakuacji,
 - jeżeli jest to możliwe wraz ze społecznym inspektorem BHP organizuje działania powstrzymujące dalsze rozprzestrzenianie się substancji,
 - powiadamia organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego.